Pelastusosasto
Hallitusneuvos Ilpo Helismaa

**HE 18/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi**

Eduskunnan ympäristövaliokunta

## Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia, Pelastusopistosta annettua lakia, palosuojelurahastolakia ja eräitä muita lakeja. Pääosa muutoksista johtuu maakuntien perustamista sekä maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa ja valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevasta lainsäädännöstä.

Pelastuslakiin tehtäisiin lisäksi tarkistuksia, jotka koskevat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista. Väestönsuojeluun liittyvien säännösten systematiikkaa selkeytettäisiin.

Pelastusopistosta annettuun lakiin tehtäisiin eräitä Pelastusopiston tehtäviin liittyviä tarkennuksia ja Palosuojelurahastolakiin eräitä Palosuojelurahaston ohjaukseen ja valvontaan liittyviä tarkennuksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusvaatimuksia sekä väestönsuojelua ja väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2019. Myös meripelastuslain, merenkulun ympäristönsuojelulain ja Pelastusopistosta annetun lain muuttamista koskevat lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

## Esityksen tavoitteet

Esityksellä tehtäisiin maakuntien perustamista, maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tarpeelliset muutokset pelastuslakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa koskevan esityksen tavoitteena on, että merellinen ympäristöturvallisuus parantuu tai pysyy vähintään nykyisellä tasolla. Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan luotaisiin kustannustehokkaampi ja selkeämpi operatiivisen johtamisen kokonaisuus, joka hyödyntää nykyistä monipuolisemmin viranomaisten johtamis- ja toimeenpanokykyjä sekä erityisosaamista.

Pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta koskevan esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa koulutusta, edistää tämän henkilöstön osaamisen suunnitelmallista ja tehokasta kehittämistä sekä pelastustoimen palveluiden yhdenmukaista saatavuutta koko maassa.

Väestönsuojarakentamista koskevan esityksen tavoitteena on sujuvoittaa väestönsuojarakentamiseen liittyvää poikkeuslupakäsittelyä ja alentaa väestönsuojarakentamisesta johtuvia kustannuksia. Ehdotetut säädösmuutokset koskisivat vain uusia rakennushankkeita ja

niiden valmistelussa on otettu huomioon väestön suojaamisen edellyttämät välttämättömät tarpeet.

Palosuojelurahastolakia koskevan esityksen tavoitteena on ottaa laissa huomioon maakuntauudistuksesta seuraavat muutostarpeet ja lisätä maakunnat rahastosta myönnettävien avustusten saajien joukkoon. Samalla tarkistetaan Palosuojelurahaston ohjausta koskevia säännöksiä siten, että niissä huomioidaan Valtiontalouden tarkastusviraston näkemykset rahastotalouden ohjaamisesta niin, että jatkossa sisäministeriö hyväksyisi rahaston tulostavoitteet. Lisäksi palosuojelurahastolakiin tehtäisiin rahaston toiminnan kannalta tarpeellisia päivityksiä ja muutoksia koskien muun muassa palosuojelumaksun suorittamisen ajankohtaa sekä rahaston tilinpäätöksen hyväksymisen ja vahvistamisen ajankohtia.

## Keskeiset ehdotukset

Pelastuslaista esitetään kumottavaksi pelastustoimen organisaatiota, järjestämistä, tuottamista, valvontaa ja ohjausta koskevat säännökset, joista säädetään jatkossa maakuntalaissa ja laissa pelastustoimen järjestämisestä.

Pelastuslakia tarkistettaisiin siten, että alueen pelastustoimi muutettaisiin maakunnaksi ja alueen pelastusviranomainen maakunnan pelastusviranomaiseksi. Eräitä säännöksiä muutettaisiin niin, että niitä sovellettaisiin jatkossa valtion ja kuntien lisäksi maakuntiin.

### *Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta*

Esityksessä ehdotetaan, että öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta kuuluisi pelastuslain mukaiseen pelastustoimeen. Pelastustoimen järjestämislain 5 §:n mukaan pelastustoimen yleinen ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen kuuluisi sisäministeriölle. Sisäministeriölle kuuluisi pelastustoimen valtakunnallinen johtaminen. Sisäministeriö vastaisi pelastustoimen yleisestä suunnittelusta, ohjauksesta, valvonnasta ja koordinoinnista sekä niiden kehittämisestä. Sisäministeriön tehtävänä olisi huolehtia myös pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä sekä kehittää eri ministeriöiden ja toimialojen yhteistoimintaa pelastustoiminnassa. Sisäministeriö huolehtisi näin ollen öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä sekä sovittaisi yhteen ympäristöministeriön vastuulla olevien ympäristönsuojelua koskevien velvoitteiden huomioon ottamista torjunnassa ja sen kehittämisessä.

Rajavartiolaitos johtaisi pelastustoimintaa alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnassa ja asettaisi pelastustoiminnan johtajan, jos alusöljy- ja kemikaalivahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa Suomen merialueella aavalla selällä tai talousvyöhykkeellä. Jos torjuntaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia, pelastustoiminnan yleisjohtajana toimisi Rajavartiolaitoksen asettama pelastustoiminnan johtaja, joka vastaisi yleisjohtajana torjuntatoimiin osallistuvien viranomaisten ja muiden tahojen toimintojen koordinoinnista, yhteensovittamisesta, yhteisen tilannekuvan luomisesta sekä torjuntatoimiin liittyvästä tiedottamisesta.

Pelastustoimintaa (öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa) maakunnan alueella johtaisi aina maakunnan pelastusviranomainen. Maakunnan pelastustoimen vastuulle kuuluva ympäristövahinkojen torjunta olisi osa pelastuslain mukaista pelastustoimintaa. Pelastustoimi hallitsisi onnettomuustyypistä riippumatta itse omia resurssejaan ja päättäisi niiden käytöstä sekä tehtävien priorisoinnista.

Jos pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia, pelastustoiminnan yleisjohtajana toimisi pelastustoiminnan johtaja. Pelastustoiminnan johtaja vastaisi pelastustoiminnan yleisjohtajana tilannekuvan ylläpitämisestä ja toiminnan yhteensovittamisesta. Eri toimialojen yksiköt toimisivat oman johtonsa alaisuudessa siten, että niiden toimenpiteet kokonaisuudessaan edistävät onnettomuuden tai tilanteen seurausten tehokasta torjuntaa. Ympäristönsuojeluasioista vastaava asianomainen viranomainen antaisi tarvittaessa muille torjuntatoimiin osallistuville viranomaisille asiantuntija-apua ja mahdollisuuksiensa mukaan muutakin apua öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnassa. Ympäristönäkökohtien huomioon

ottamisen turvaamiseksi johtoryhmään kutsuttaisiin ympäristönsuojelusta vastaava asianomainen viranomainen.

Öljyvahinkojen torjuntalainsäädäntö ehdotetaan siirrettäväksi osaksi pelastustoimen säädöksiä siinä laajuudessa, kuin kyse on pelastustoimintaan rinnastettavasta toiminnasta. Ympäristöministeriölle kuuluisi jatkossakin ympäristövahinkolainsäädäntöön sekä ennallistamiseen ja kunnostamiseen sekä eritystilanteiden jätehuollon ohjaamiseen liittyviä tehtäviä. Suomen ympäristökeskus tuottaisi torjuntaa tukevia asiantuntijapalveluita sekä alaan liittyvää tutkimusta.

Merellisten öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansallisen suorituskyvyn ja kansainvälisen yhteistyön kehittämisestä vastaisi sisäministeriön hallinnonala. Sisäministeriön hallinnonala koordinoisi tältä osin valtakunnallisesti ympäristövahinkojen torjunnan suunnittelua, siihen liittyvää harjoitustoimintaa, osallistumista kansalliseen ja kansainväliseen öljy- ja aluskemikaalivahinkojen valvonnan ja torjunnan yhteistoimintaan sekä torjuntaosaamisen ja -kaluston kehittämistä yhteistoiminnassa torjuntaan osallistuvien ja sitä tukevien tahojen kanssa.

Nykyisen toimintakyvyn turvaamiseksi ja asiantuntemuksen säilyttämiseksi Suomen ympäristökeskuksesta siirrettäisiin torjuntatoimeen kohdennetut henkilö- sekä taloudelliset resurssit sisäministeriölle pois lukien tutkimustoimintaan liittyvät voimavarat.

*Pelastustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset*

Pelastuslain 56 §:ssä säädetty pelastustoimen sivutoimiselta henkilöstöltä ja sopimushenkilöstöltä edellytetty riittävä koulutus ehdotetaan täsmennettäväksi tarkoittamaan Pelastusopiston laatiman opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Säännöstä on perusteltua täsmentää, koska sen nykyinen sanamuoto on aiheuttanut epätietoisuutta ja alueellisia tulkintaeroja. Säännöksestä ei käy ilmi, millaista koulutusta on pidettävä riittävänä pelastustoimintaan osallistuvalle henkilöstölle.

*Väestönsuojarakentaminen*

Pelastuslain 71 §:n 1 momentissa säädetty väestönsuojan rakentamisvelvoite ehdotetaan poistettavaksi sellaista kevytrakenteisista rakennuksista, joiden väestönsuojan rakennuskustannukset olisivat erityisen korkeat suhteessa koko rakennuksen rakentamiskustannuksiin. Vapautus kohdistuisi rakennustyyppeihin, joiden rakentamiskustannukset jäävät yleensä muuta rakentamista alemmiksi, jolloin väestönsuojan rakentamiskustannukset suhteessa koko rakennuksen rakentamiskustannuksiin nousevat muuta rakentamista korkeammaksi. Aluehallintovirasto on tällä perusteella voinut yksittäistapauksessa myöntää vapautuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta.

Lisäksi väestönsuojien rakentamiskustannuksia ehdotetaan vähennettäväksi helpottamalla mahdollisuuksia rakentaa yhteisiä väestönsuojia.

Väestönsuojarakentamiseen kohdistuvien harkinnanvaraisten vapautusten ja helpotusten myöntäminen ehdotetaan siirrettäväksi aluehallintovirastoilta ja sisäministeriöltä rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle.

*Palosuojelurahastolaki*

Esityksessä ehdotetaan Palosuojelurahastolakia muutettavaksi siten, että rahastosta voitaisiin myöntää avustusta jatkossa pelastustoimen alueiden sijasta maakunnille. Lakia tarkistettaisiin myös siten, että sisäministeriön ohjausvaltaa suhteessa rahastoon lisättäisiin. Muutoksen myötä Palosuojelurahaston toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisivat sisäministeriölle, joka hyväksyisi myös rahaston tulostavoitteet. Lisäksi vakuutuksenvälittäjille säädetyn palosuojelumaksun suorittamisen ajankohtaa aikaistettaisiin ja rahaston tilinpäätöksen hyväksymistä ja vahvistamista koskevat ajankohdat poistettaisiin.

*Eräiden muiden lakien muuttaminen*

Esityksessä ehdotetaan edellä mainittujen lakien lisäksi tehtäväksi muutoksia lakiin pelastustoimen laitteista (10/2007), tieliikennelakiin (267/1981), ajoneuvolakiin (1090/2002) sekä lakiin

matkustaja-aluksen henkilöluetteloista (1038/2009). Ehdotetut muutokset näihin lakeihin ovat teknisluonteisia. Lisäksi tehtäisiin öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan johtovastuun siirrosta johtuvia muutoksia meripelastuslakiin (1145/2001) ja merenkulun ympäristönsuojelulakiin (1672/2009). Laki öljyvahinkojen torjunnasta (1673/2009) esitetään kumottavaksi.

## Esityksen vaikutukset

### *Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta*

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen kiireellisen torjunnan operatiivinen johtaminen keskitettäisiin sisäministeriön hallinnonalalle. Alusöljyvahingon ja aluskemikaalivahingon pelastustoimintaa Suomen aluevesillä aavalla selällä tai talousvyöhykkeellä johtaisi Rajavartiolaitoksen asettama pelastustoiminnan johtaja. Sisäministeriölle siirtyisivät myös merialueen alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen operatiiviseen johtamiseen liittyvät hallinnolliset vastuut sekä torjuntatoimia koskevan lainsäädännön valmisteluvastuu. Muutoksilla luotaisiin öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan valtakunnallisesti selkeä operatiivisen johtamisen kokonaisuus, joka hyödyntäisi entistä monipuolisemmin meripelastustoimen ja pelastustoimen viranomaisten olemassa olevia johtamis- ja toimeenpanokykyjä sekä erityisosaamista.

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan johtovastuun siirtäminen kokonaan sisäministeriölle ja sen pelastustoimen järjestämislain mukaisessa ohjauksessa toimivalle maakuntien pelastustoimelle mahdollistaisi Rajavartiolaitoksen ja pelastuslaitosten operatiivisen ja kalustohankintojen yhteensovittamisen ja tukisi samalla merellisten toimeenpanokykyjen kustannustehokasta käyttöä.

Esityksellä ei muutettaisi merkittävästi pelastuslaitosten tehtäviä tai vastuualueita, vaan ne vastaisivat jatkossakin öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnasta maa-alueella, rannikolla ja saaristossa. Pelastuslaitokset vastaisivat myös aluskemikaalivahinkojen torjunnasta rannikolla ja saaristossa. Valtion viranomaisten ja maakuntien alueellinen vastuunjako määritettäisiin tarkemmin Rajavartiolaitoksen johdolla tapahtuvassa yhteistyösuunnittelussa. Lisäksi Rajavartiolaitos yhteen sovittaisi merialueen torjuntaan varautumista.

Koko sisäministeriön hallinnonala on varautunut pitkäkestoiseen johtamistoimintaan. Esitetyssä siirrossa hyödynnettäisiin meripelastustoimen ja pelastustoimen ympärivuorokautista johtamis- ja toimintavalmiutta. Operaation johtaminen sieltä, missä on kattavin tilannekuva ja tilannetietoisuus merialueelta, palvelisi myös yhteiskunnan ja valtionjohdon tietotarpeita.

Meripelastustoimen ja merellisten öljy- ja kemikaalivahinkojen nykyistä hyvää ja tiivistä viranomaisyhteistyötä jatkettaisiin. Merellisten toimijoiden (METO) yhteistyö sekä meripelastustoimeen liittyvä kansallinen yhteistyö erityisesti sisäministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastojen välillä tarjoaisi hyvät mahdollisuudet esimerkiksi uusien kustannustehokkaiden keinojen luomiseksi öljy- ja aluskemikaalivahinkojen ennalta ehkäisemiseksi sekä tutkimustiedon välittämiselle päätöksentekijöille ja kansainvälisessä yhteistyössä huomioon otettavaksi. Lisäksi on mahdollisuus syventää yhteistyötä suojapaikkapäätösprosessissa huomioiden kansainvälinen kehitys.

Pelastustoimen maakuntauudistuksesta johtuvilla organisaatiomuutoksilla sekä öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan säätämisellä osaksi pelastuslain mukaista pelastustoimintaa voidaan arvioida olevan meritoimintaa selkeyttävä vaikutus, koska maakunnallinen pelastustoimi toimii vahvemmin valtiollisessa ohjauksessa ja öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta voidaan koota erikseen määrättäville pelastuslaitoksille. Tämä luo mahdollisuuden kehittää valtakunnallisesti yhtenäisiä ja tehokkaita toimintamalleja.

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntakustannusten korvauskäsittelyn valmistelu ja ohjeistaminen siirtyisivät sisäministeriölle.

Ympäristöhallinnolta siirrettäisiin sisäministeriöön arviolta kokonaisuudessaan neljän henkilötyövuoden työpanos. Siirrettävien henkilöiden sijoittuminen sisäministeriön organisaatiossa ratkaistaisiin myöhemmin käytännön tarpeen mukaisesti. Henkilösiirroissa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita.

Rajavartiolaitoksen merellisen öljy- ja kemikaalitorjunnan keskeisillä asiantuntijoilla on laaja kenttäkokemus ja erityisasiantuntijatehtävissä toimitaan tyypillisesti pitkään. Muutokset edellyttäisivät kuitenkin henkilöstön täydennyskoulutusta. Suomen ympäristökeskuksen ympäristövahinkojen torjuntaryhmän asiantuntijoiden siirtämisellä sisäministeriöön varmistettaisiin toimintakyvyn säilyminen myös muutosvaiheessa.

Sisäministeriö vastaisi yleisestä torjuntatekniikan koulutuksesta sekä kiireellisen merellisen öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan operatiiviseen johtamiseen liittyvien johtokeskustoimintojen ja johtotasojen perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksesta. Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntakoulutus voitaisiin toteuttaa tehokkaasti sisäministeriön hallinnonalan oppilaitoksissa, jotka jo nyt tuottavat pelastustoiminnan ja meripelastustoiminnan koulusta.

*Pelastustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset*

Yhdessä Pelastusopistosta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten kanssa esitys pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta koskeva tarkennus yhtenäistäisi opetussuunnitelmia ja kursseja sekä edistäisi pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön osaamisen suunnitelmallista ja tehokasta kehittämistä. Tällä arvioidaan olevan myönteistä vaikutusta pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön osaamiseen ja suorituskykyyn. Ehdotetut muutokset edistäisivät lisäksi pelastustoimen palveluiden yhdenmukaista saatavuutta koko maassa.

*Väestönsuojarakentaminen*

Ehdotetut väestönsuojarakentamista koskevat muutokset mahdollistaisivat nykyisen väestönsuojakannan ylläpidon ja maahan rakennettaisiin edelleen uusia väestönsuojia. Väestönsuojia voitaisiin jatkossakin varautua käyttämään siviiliväestön suojaamiseen mahdollisilta asevaikutuksilta, ionisoivalta säteilyltä ja myrkyllisiltä aineilta.

Nykyiseen uhkakäsitykseen kuuluu sotilaalliseen hyökkäykseen liittyvä tarve väestön suojaamiseen. Sisäministeriön väestön suojaamisen strategian (2007) mukaisesti tavoitteena on suojata väestöä niin hyvin kuin on mahdollista realistisesti toteutettavissa olevin järjestelyin ja kustannuksin. Poikkeusoloissa väestö varaudutaan riskiarvioiden ja uhkatilanteiden mukaisesti suojaamaan olemassa oleviin väestönsuojiin, mahdollisimman hyvän suojan antaviin sisätiloihin tai evakuointien avulla. Väestönsuojelu koostu useista erilaisista yhteensovitetuista järjestelyistä. Kyse on kokonaisuudesta, jossa väestön suojaamisessa hyödynnetään kaikkia toimenpiteitä kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (2012) mukaan, samalla kun Suomi varautuu maan puolustamiseen, on kyettävä suojaamaan väestöä ja turvaamaan yhteiskunnan toimintakyky. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon (2016) mukaan läntiseen yhteisöön kuuluvan Suomen turvallisuuspoliittinen ympäristö on muuttunut. Turvallisuustilanteen kiristymisellä Euroopassa ja Itämeren alueella on välittömiä vaikutuksia Suomelle. Sotilaallista voimankäyttöä Suomea vastaan tai sillä uhkaamista ei voida sulkea pois. Suomi kehittää kansallista kriisinkestokykyään laaja-alaisesti. Turvallisuutta ja hyvinvointia uhkaaviin tai niihin haitallisesti vaikuttaviin tilanteisiin varaudutaan ja valmistaudutaan ennakolta, jotta haitat voidaan ennakoida tai torjua.

Suomeen on viimeisen runsaan 50 vuoden aikana rakennettu kohtuullisen kattava väestönsuojakanta. Väestönsuojat eivät kuitenkaan jakaudu tasaisesti maan eri osiin ja erityisesti vanhimmat suojat edellyttävät peruskorjausta.

Ehdotuksen mukaan tiettyjen väestönsuojarakentamiseen liittyvien helpotusten myöntäminen siirtyisi sisäministeriöltä ja aluehallintovirastoilta kuntien rakennusvalvontaviranomaisille. Vuosittain rakennetaan väestönsuojia noin 600 rakennukseen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut vuosittain noin 10 myönteistä päätöstä rakentamisvelvoitteesta vapauttamiseksi. Sisäministeriön käsittelemät alueelliset vapautukset ovat harvinaisia yksittäistapauksia. Ehdotus ei näin ollen lisäisi merkittävästi kuntien rakennusvalvontaviranomaisten työmäärää.

Ehdotetuilla muutoksilla päätöksenteko olisi lähempänä rakentajia ja hakijan kannalta viranomaistoiminta olisi selkeämpää, kun poikkeuksista ja helpotuksista päättäisi aina rakennusluvan myöntävä viranomainen. Alueellista vapauttamista koskevan päätösvallan siirtäminen rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle tehostaisi eri helpotusmuotojen kokonaisvaltaista käyttöä. Ehdotetut muutokset parantaisivat lisäksi aluekohtaisten yhteissuojien käyttömahdollisuuksia.

Esitetyllä muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa aluehallintoviraston nykyisin soveltamaa ratkaisukäytäntöä kustannusten osalta tai muutenkaan laajentaa tämän vapautusperusteen käyttöä. Vapautuksen myöntäminen edellyttäisi edelleen, että väestönsuojan kustannukset olisivat yli 4 prosenttia rakentamisen kokonaiskustannuksista.

*Palosuojelurahastolaki*

Palosuojelurahastosta voitaisiin jatkossakin myöntää maakuntien lisäksi lain tarkoituksen edistämiseksi yleisavustuksia ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille ja sopimuspalokunnille (vapaaehtoisille palokunnille) sekä apurahoja ja stipendejä. Rahastosta voitaisiin jatkossakin myöntää myös muille erityisavustuksia muun muassa oppimateriaalin tuotantoon ja hankintaan, tutkimus- ja kehittämishankkeisiin sekä valistukseen ja neuvontaan.

Palosuojelurahastosta voitaisiin jatkossakin avustaa kuntia, koska paloasemat jäävät maakuntauudistuksessa niiden omistukseen.

Rahaston ohjaamisen lisääminen toisi rahastossa olevat varat yhdenvertaisempaan asemaan talousarviovarojen kanssa ja edistäisi rahaston varojen käytön valvontaa tuloksellisuuden kannalta.

## Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017). Eduskunnan käsiteltävänä on lisäksi hallituksen esitys laiksi pelastustoimen järjestämisestä (HE 16/2017).

Pelastustoimen järjestämislaissa tarkoitettujen pelastustoimen tehtävien yleistä hallinnollista toteuttamista ja henkilöstön asemaa koskevat yleiset säännökset sisältyvät maakuntalakiin ja maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaanpanolakiin. Pelastustoimen rahoitus määräytyy maakuntien rahoituslain mukaan.

Laissa maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta ehdotetaan säädettäväksi myös pelastustoimen järjestämisestä annettavan lain voimaanpanosta.

Lisäksi eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 14/2018), jolla muun ohella aluehallintovirastolle kuuluvia tehtäviä siirrettäisiin perustettavalle valtion lupa- ja valvontavirastolle.

Sisäministeriössä valmistellaan erikseen hallituksen esitystä nuohousta koskevien pelastuslain säännösten muuttamiseksi.